

د 2022 کال د می تر 17 نېټې 01:00 بجې جی ایم تی پوری یی خپرول منع دي

نړی د ماشومانو کی د شدیدې خوارخواکۍ په اړه د ناورین کچې ته نږدې ده - یونیسف

د اوکراین د جگړې له امله د خوراکي توکو د بیوخورا لوړېدو او د ټولنیوډی یا پانډومیک له امله د بودیجې کسر، هم «ژوند ژغورونکې غذايي درملنې» ته اړتیا ډېره کړې او هم یې د دغو خورو لگښت تر 16 سلنو ډېر کړی دی.

د مولتي میډیا (غریزې، انخوریزي او چاپي رسنۍ) منځپانگه [له دی ځایه ډونلور کړی](#).

نیویارک، 2022 کال، د می 17 مه - یونیسف د ماشومانو په تړاو نوي خبرداري کی یادونه کړې چې د وزن کمولو په ناروغی اخته ماشومانو شمیر حتات له هغه وړاندې هم ډېره روان و چې د اوکراین جگړه نړی نوره هم د خوراکي ناورین کندی ته واچوي او دا مهال وضعیت تر پخوا ډېر بدتر او خطرناک دی.

[په شدیدې توگه د وزن بایللو په اړه خبرداري ورکړل شو: په بېرنيو شرایطو کی د ماشومانو ژوندی پاتی کېدو له پامه غورځولو](#) په نامه خبرداري څرگندوي چې د ماشومانو ترمنځ په شدیدې توگه د وزن بایللو د لوري کچې او د ژغورونکي درملنې د لگښتونو لوړېدو ترڅنګ، د ماشومانو د ژوند ژغورلو لپاره د نړی تمویلي سرچینې هم له خطر سره مخامخ دي.

د یونیسف اجرائیه ریسی کترین راسل ویلي «حتا وړاندې له دې چې د اوکراین جگړه د نړی په کچه خوراکي خونديتوب محدود کړي او پر شته سرچینو لایات فشار راوړي، د شخړو، اقلیمي بدلونونو او د کووید-19 څېرېدلو په څېر داسې ډېر عوامل موجود وو چې د خپلو ماشومانو لپاره یې د خورو په چمتو کولو کې د کورنیو وړتیا شدیدې کمه کړې وه.» نوموړې زیاته کړې «نړی په ډېره چټکۍ د وزن کمولو په ناروغی اخته ماشومانو او د ماشومانو د هغو ناروغیو په لوري د یوې چاودنې او ناڅاپي زیاتوالي خواته ځي چې درملنه یې کېنظص خخ ۳۹۸۴۷۲۲ ډای شي.»

دا مهال لږترلږه 10 میلیون تنه په کم وزنی اخته ماشومان - یا په بل عبارت په هرو 3 کسانو کې 2 ماشومان - د وزن کمېدلو اغېزناکي درملنې لپاره مصرف ته چمتو شوي معالجوي خورو (RUTF) ته لاسرسی نه لري. یونیسف خبرداري ورکوي چې د نړی په کچه د خوراکي خونديتوب کمېدلو د گڼو عواملو یوه داسې ترکیب - چې د اوکراین له جگړې، له ټولنیوډی څخه د وتلو لپاره د اقتصادي نظامونو له مبارزې او د نړی په ځینو برخو کې د دایمي وچکالی زیورونکو اقلیمي بدلونونو څخه سرچینه اخلي - په خپل وار د نړی په کچه د شدید وزن بایللو د کچې زیاتولو لپاره شرایط برابر کړي دي.

دغه راز، په ناڅاپي توگه د امو یا خامو موادو د بیو لوړېدو ته په کتو اټکل کېږي چې [مصرف ته چمتو معالجوي خورو](#) بیې به په راتلونکو شپږو میاشتو کې تر 16 سلنو لوړې شي. نو له همدې امله په اوسنیو مصرفي کچو کې ممکن 600,000 نور ماشومان هم ژوند ژغورونکي درملنې ته لاسرسی ونه لري او له بلي خوا د دغو خوراکي موادو د وړاندې کولو او لږېدو لگښتونه هم بنایي لور پاتی شي.

همدارنگه کترین راسل زیاته کړه: «دغه کوچنی معالجوي څوړي هر کال د میلیونونه ماشومانو لپاره د مرگ او ژوند حکم لري. دغه شپاړلس سلنه زیاتوالي بنایي د خورو د نړیوالو بازارونو اوسنیو شرایطو ته په کتو د مدیریت وړ وگڼل شي خو د وړاندې کولو د دغه ځنځیر په پای کې هغه ماشوم ځای لري چې په نهیلې کونکې خوارخواکۍ اخته دی او دغه زیاتوالی به د هغه په اړه له هیڅ امله د مدیریت وړ نه وي.»

شدیده کم وزنی - هغه شرایط چې په کې ماشوم خپل قد ته په کتو ډېر زیات ډنگر دی او له امله یې د بدن دفاعي سیستم کمزوری شوی - د خوارخواکۍ تر ټولو بېرني، تر ټولو څرگنده او تر ټولو ډېره وژونکې بڼه گڼل کېږي. د نړی په کچه لږترلږه 13.6 میلیون تنه له پنځو کالو کوچني ماشومان په شدیدې کم وزنی اخته دي او له امله یې د همدې عمر له هرو پنځو تنو ماشومانو څخه یو تن ژوند له لاسه ورکوي.

سولې آسیا د شدیدې کم وزنی د «محرار» په توگه پاتی ده؛ چېرې چې په هرو 22 ماشومانو کې 1 تن په دې ناروغی اخته دی او دغه شمېره د افریقا له ساب سهارانو څخه 3 چنده لوړه ده. همدارنگه د نړی د نورو برخو هېوادونه هم د تاریخ په اوږدو کې د شدیدې کم وزنی له لوري کچې سره مخامخ شوي او لا هم دي. د مثال په توگه، په افغانستان کې اټکل کېږي چې روان کال به 1.1 میلیون تنه ماشومان په شدیدې کم وزنی اخته شي او دا شمېره په 2018 کال د راپور ورکړل شوې کچې دوه چنده ده. د افریقا په شاخ کې د وچکالی مانا دا ده چې په شدیدې کم وزنی د اخته ماشومانو شمېر بنایي په ډېره چټکۍ له 1.7 څخه 2 میلیون تنو ته پورته شي او له بلي خوا د افریقا په ساحل سیمه کې د 2018 کال په پرتله د 26 سلنه زیاتوالي وړاندوېینه شوې ده.

همدارنگه د ماشومانو په تړاو خبرداري یادونه کوي چې حتا د یوگاندا په څېر نسبي ثبات لرونکو هېوادونو کې هم د بېوزلی او د غذايي خونديتوب نه شتون ډېرېدو ته په کتو چې له امله یې د ماشومانو او میندواره پنځو لپاره د خوراکي توکو کچه او کیفیت ټیټ شوي، د وزن کمېدلو کچه د 2016 کال

په پرتله 40 سلنه يا له دې هم زياته لوره شوي ده. د شديدې دوراني وچکالي په څېر اقليمي بدلونونو، د څښاک پاکو اوبو او د روغتيا ساتني خدمتونو ته د نا کافي لاسرسي اړوند ټکانونه هم په خپل وار د دغو شمېرو له لورېدو سره مرسته کوي.

همدارنگه، ياد راپور خبرداري ورکوي چې د وزن له شديد بایللو سره د مقابلي لپاره د شته مالي مرستو اندازه خورا زياته کمه ده او د راتلونکو کالونو په اوږدو کې يې د نا ځايي کمېدلو اټکل هم شوی؛ داسې چې ډېره لږه تمه کېږي چې له 2018 کال څخه وړاندې وکولى شو له ټولنيو څخه مخکې سطحې ته ور وگرځو. د يوه نوي تحليل له پايلو سره سم، د وزن بایللو پر وړاندې مبارزې لپاره لگول شوي نړيوالې مرستې د روغتيايي سکټور د ټولو رسمي پراختيايي مرستو يوازي 2.8 سلنه او د (ODA) د رسمي پراختيايي مرستو د مصرف شوي بوديجې 0.2 سلنه برخه جوړوي.

يونيسف د دې لپاره چې وکولى شي د شديد وزن کمېدلو اړوند ژغورونکي درملني ته د هر ماشوم لاسرسي ممکن کړي، د لاندې ټکو غوښتنه کوي:

- دولتونه د له شديدې وزن کمونې سره د مقابلي لپاره خپلې مالي مرستې د 2019 کال لپاره د ODA له اندازې څخه لږترلږه 59 سلنه زياتي کړي ترڅو وکولى شو د نړۍ په هغو 23 هېوادونو کې د ټولو ماشومانو درمليزي اړتياوې پوره کړو چې په شديدې وزن کمونې د اخته کېدو لوره کچه لري.
- هېوادونه بايد د وزن بایللو په ناروغۍ اخته ماشومانو د درملني شاخص هم په خپله روغتيايي بوديجه او د پراختيايي بوديجې په اوږدمهاله طرحو کې شامل کړي ترڅو ټول ماشومان وکولای شي د بشري ناورينو پرمهال له چمتو کېدونکو ټکو سر بېره د درملني له پروگرامونو هم گټه واخلي.
- بايد ډاډ تر لاسه شي چې د نړۍ په کچه د لوړې ناورين اړوند بوديجو کې د وزن بایللو په ناروغۍ اخته ماشومانو د بېرنيو اړتياوو پوره کولو په موخه د ژوند ژغورونکو معالجوي خوړو برابرولو لپاره ځانگړې بوديجه په پام کې نيول کېږي.
- تمويلونکي او د مدني ټولني بنسټونه بايد په دې موخه د شديد وزن بایللو سره د مقابلي لپاره د بوديجې ځانگړي کولو ته لومړيتوب ورکړي چې وکولای شي د تمويلي مرستو وړاندې کولو لپاره يو متنوع، مخ پر ودي او روغ ايکوسيسټم رامنځته کړي.

کاترين راسل زياتوي: «بېله شکه داسې هېڅ دليل نه شته چې يوم ماشوم د په شديدې وزن کمونه اخته شي، هغه هم داسې مهال چې مور يې مخه نيولى شو. خو وړاندې له دې چې وضعيت تر پخوا هم بدتر او خطرناک شي، د خواړو ځاى د مخنيوي، پېژندلو او درملني په موخه د نړيوالو هڅو او مبارزې د بيا ځل پيل لپاره، ډېر لږ خو ارزښتناک وخت په واک کې لرو.»

###

د اډيټورانو لپاره يادونې:

مصرف ته چمتو معالجوي خوړو (RUTF) په اړه

مصرف ته چمتو شوي معالجوي خوړه يا RUTF له مايکرونيوټرنتونو او ليبيډي انرژي څخه ډک تيار شوي خوړه دي چې په ترکيب کې يې مېلې، بوره، غوړي او د شيدو پودر کارول شوي او په بسته بندي شوي بڼه وړاندې کېږي. يونيسف مصرف ته د چمتو شويو معالجوي خوړو په برابرولو کې د مخکښ ارگان په توگه په اټکلي توگه د دې محصول د توليد له 75 تر 80 سلنو د نړۍ د بېلابېلو برخو له 20 فابريکو څخه پېرې او وېشي يې.

د ODA يا رسمي پراختيايي مرستو په اړه

رسمي پراختيايي مرستې د دولتي مرستو يو ډول دي چې د ودې په حال کې هېوادونه يې د اقتصادي پراختيا او د خلکو د هوساينې بڼه کولو لپاره کاروي. د پراختيايي مرستو کمېټې (DAC) او OECD موسسې (د اقتصادي پراختيا او همکارو اداره)، په 1969 کال رسمي پراختيايي مرستې د بهرنيو مرستو وړاندې کولو د اصلي وسيلې په توگه تصويب کړي او لا تر اوسه د پراختيايي مرستو چمتو کولو د يوې سترې سرچينې په توگه په خپل ځای پاتې دي. د رسمي پراختيايي مرستو اړوند معلومات د OECD موسسې له خوا راټول او تر ريښتيا سنجونې وروسته په عمومي توگه خپرېږي.

د لا ډېرو معلوماتو لپاره له مور سره اړيکه ونيسئ:

هېلن وېلي، په نيويارک کې د يونيسف دفتر، تېلفون: +1 917 244 2215، hwylie@unicef.org

د يونيسف په اړه

يونيسف د نړۍ تر ټولو سخو سيمو کې د نړۍ تر ټولو محرومو ماشومانو لپاره کار کوي. مور له 190 څخه ډېرو هېوادونو او سيمو کې د هر ماشوم لپاره په هر ځای کې د يوې غوره راتلونکې جوړولو لپاره هڅې کوي.

د يونيسف او د ماشومانو لپاره د هغه د کارونو په اړه د لا ډېرو معلوماتو لپاره، دغه www.unicef.org وېب پاڼه وگورئ. يونيسف په ټوېټر، فېسبوک، انسټاگرام او يوټيوب کې هم تعقيب کړئ.